

RAN - 2301000103033023

RAN-2301000103033023

S. Y. B. A. (Sem. - III) Examination October - 2023

Economics : Paper - VII (A)

History of Economic Thought

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

S. Y. B. A. (Sem. - III)

Name of the Subject :

Economics : Paper - VII (A) - History of Economic Thought

Subject Code No.: 2301000103033023

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન નં. ૧ અને પ્રશ્ન નં. ૨ ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર. ૧.(અ) નીચે આપેલા વિકલ્પો પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧૦)

૧) કૌટિલ્યએ ઈ.સ. પૂર્વે કઈ સદીમાં કૌટિલ્યના ગ્રંથની રચના કરી હતી?

- (અ) ત્રીજી
- (બ) ચોથી
- (ક) બીજી
- (ડ) સાતમી

૨) આર્થિક વિચારધારાના ઇતિહાસને કેટલા કાળખંડમાં વિભાજિત કરી શકાય?

- (અ) ચાર
- (બ) બે
- (ક) ત્રણ
- (ડ) છ

- ૩) મધ્યયુગીન સમાજ મુખ્યત્વે કઈ કઈ સંસ્થાઓના આધારે રચાયેલો હતો?
- (અ) સામંતશાહી પ્રથા
 (બ) દેવળનું પ્રાધાન્ય
 (ક) ખ્રિસ્તી ધર્મનું પ્રભુત્વ
 (ડ) ઉપરોક્ત તમામ
- ૪) માનવતાવાદના વિચારો થોમસ મુરે તેમના કયા પુસ્તકમાં રજૂ કર્યા?
- (અ) વ્યક્તિવાદ
 (બ) ઉટોપિયા
 (ક) ઉટોનિયા
 (ડ) ઉટોરિયા
- ૫) વ્યાપારવાદના ઉદયનું કારણ જણાવો.
- (અ) આર્થિક વિકાસ
 (બ) સમાજ સુધારણા
 (ક) ધર્મ સુધારણા
 (ડ) વેપારને પ્રોત્સાહન
- ૬) એડમ સ્મિથનું “વેલ્થ ઓફ નેશન્સ” પુસ્તક કેટલા ભાગોમાં વિભાજિત છે?
- (અ) પાંચ
 (બ) ચાર
 (ક) ત્રણ
 (ડ) સાત
- ૭) એડમ સ્મિથે ૧૭૫૯ માં કયું પુસ્તક લખ્યું?
- (અ) રાષ્ટ્રોની સંપત્તિ
 (બ) નૈતિકવૃત્તિનો સિદ્ધાંત
 (ક) રાજકીય અર્થકારણ
 (ડ) ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહીં

- ૮) નીચેના પૈકી કયા અર્થશાસ્ત્રીનો સમાવેશ પ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓમાં થતો નથી?
- (અ) એડમ સ્મિથ
(બ) કેઈન્સ
(ક) ડેવિડ રિકાર્ડો
(ડ) જી. બી. સે.
- ૯) ડેવિડ રિકાર્ડોના વિખ્યાત પુસ્તકનું નામ આપો.
- (અ) રાષ્ટ્રોની સંપત્તિ
(બ) રાજકીય અર્થકારણ અને કરાધાનના સિદ્ધાંતો
(ક) જનરલ થીયરી
(ડ) દાસ કેપિટલ
- ૧૦) રિકાર્ડો શ્રમના મૂલ્યને કયા મૂલ્ય તરીકે ઓળખાવે છે?
- (અ) પ્રાકૃતિક મૂલ્ય
(બ) વિનિમય મૂલ્ય
(ક) ઉપયોગ મૂલ્ય
(ડ) વાસ્તવિક મૂલ્ય

પ્ર. ૧.(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૦૫)

- ૧) પ્રો. જી. એફ. બેલના મતે આર્થિક વિચારધારાનો ઇતિહાસ એ આર્થિક વિષયો પર લખતા લેખકોના _____ વર્ષના ઇતિહાસની વિરાસત છે.
- ૨) કૌટિલ્યનો ગ્રંથ અર્થશાસ્ત્રના _____ પૃષ્ઠ હતા.
- ૩) _____ વ્યાપારવાદી વિચારક વેપારવાદનો સમ્રાટ ગણાય છે.
- ૪) એડમ સ્મિથના મતે વિનિમય મૂલ્ય વસ્તુની _____ દર્શાવે છે.
- ૫) ડેવિડ રિકાર્ડોના પિતા લંડનમાં _____ નો ધંધો કરતા હતા.

પ્ર. ૨. ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૧૦)

- ૧) હિન્દુ આર્થિક વિચારધારાના મુખ્ય પાસાઓ જણાવો.
- ૨) વ્યાપારવાદી વિચારધારાઓની યાદી જણાવો.
- ૩) વ્યાપારવાદીઓને યોજનાના ઘડવૈયા તરીકે શા માટે ઓળખવામાં આવે છે?
- ૪) શ્રમવિભાજનનો વિસ્તાર એડમ સ્મિથના મતે કયા પરિબલો પર આધાર રાખે છે?
- ૫) રિકાર્ડોના માતાનુસાર યંત્રના ઉપયોગની લાંબા ગાળાની અસર જણાવો.

- પ્ર. ૩. પ્રકૃતિવાદી વિચારધારામાં 'કૃષિ' ને અપાયેલા સ્થાનની ચર્ચા કરો. (૧૩)
- અથવા**
- પ્ર. ૩. કાર્લ માર્ક્સ ઇતિહાસનું કેવી રીતે અર્થઘટન કરે છે તે વિગતે સમજાવો. (૧૩)
- પ્ર. ૪. ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) (૧૨)
- ૧) આર્થિક વિચારધારાના ઇતિહાસના અભ્યાસનું મહત્વ.
- ૨) ગ્રીક આર્થિક વિચારધારા.
- ૩) સ્વૈર વિહારી પદ્ધતિ.
- ૪) થોમસ રોબર્ટ માલ્થસના વસ્તી અંગેના વિચારો.

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Question number one and two are compulsory.
- (2) Figures to the right indicate full marks of the question.

Q. 1. (A) Choose the correct option. (10)

- 1) In which century BC was the Kautilya granth composed by Kautilya?
- (A) Third
- (B) Fourth
- (C) Second
- (D) Seventh
- 2) How many periods can the history of economic thought be divided into?
- (A) Four
- (B) Two
- (C) Three
- (D) Six

- 3) Medieval society was formed on the basis of which of the following institutions?
- (A) Monarchical practice
  - (B) Precedence of church
  - (C) The dominance of Christianity
  - (D) All of the above
- 4) In which of his book did Thomas Moore introduce the idea of humanism?
- (A) Individualism
  - (B) Utopia
  - (C) Utonia
  - (D) Utoria
- 5) Give the reason for the rise of mercantilism.
- (A) Economic development
  - (B) Social reform
  - (C) Reformation of religion
  - (D) Promoting trade
- 6) Adam Smith's book 'Wealth of Nations' is divided into how many parts?
- (A) Five
  - (B) Four
  - (C) Three
  - (D) Seven
- 7) Which book was written by Adam Smith in 1759?
- (A) The 'Wealth of Nations'
  - (B) Social reform
  - (C) Reformation of religion
  - (D) None of the above

- 8) Which of the following economists is included in the list of eminent economists?
(A) Adam Smith
(B) Keynes
(C) Thomas Robert Malthus
(D) David Ricardo
- 9) Name the famous book of David Ricardo.
(A) Wealth of Nations
(B) Principles of state economics and taxation
(C) General theory
(D) Das capital
- 10) What value does Ricardo refer to as the value of labour?
(A) Natural value
(B) Exchange value
(C) Use value
(D) Real value

Q. 1. (B) Fill in the blanks. (05)

- 1) A history of economic ideology for Pro. J. F. Bell authors writing on economic topic are the legacy of these _____ years of history.
- 2) _____ pages are there in Kautilya's book 'Arthashastra'.
- 3) _____ mercantilist thinkers were considered the emperor of mercantilism.
- 4) According to Adam Smith exchange value indicates _____ of product.
- 5) _____ business was Ricardo's father doing in London.

Q. 2. Answer in short.

- 1) In which text the most of the Hindu economic thought was covered?
- 2) State the list of mercantilists ideology.
- 3) Why are businessman known as planners.
- 4) The extent of the division of labour depends on what factors for Adam Smith?
- 5) State the long term effects of the use of machinery according to Ricardo.

Q. 3. Discuss the place given to agriculture in nature ideology. **(13)**

OR

Q. 3. How Karl Marx interprets history, explain in details. **(13)**

Q. 4. Write short-notes. (Any two) **(12)**

- 1) Importance of studying the history of economic thought.
  - 2) Greek economic ideology.
  - 3) 'SWAIR VIHARI' Method.
  - 4) Thomas Robert Malthus's thoughts on population.
-